

SAN FRANGISK
QUDDIEM IS-SWAR
TA' GERUSALEM

I-Sittax-il Sena.

Mejju — Awissu 1970

Ghadd 2

"Super Muros Tuos Jerusalem, Constitui Custodes"

LEHEN
L-ART IMQADDSA

QARI
LI JOHROĞ KULL ERBA' XHUR
MILL-KUMMISSARJAT TAL-QABAR TA' KRISTU
F'MALTA

Mitbugħ għand "Giov. Muscat & Co. Ltd." — Valletta.

LEHEN L-ART IMQADDSA

QARI

MAHRUG MILL-KUMMISSARJAT

TAL-QABAR TA' KRISTU

F'MALTA

Is-Sittax-il Sena.

Mejju — Awissu 1970

Għadd 2

X'FIH DAN IL-GHADD

Ġesù Qam Rebbeħ Minn Bejn L-Imwiet (Id-Direzzjoni)	33
Kummissarju Ġdid tal-Qabar ta' Kristu f'Malta	34
Enċiklika Fuq l-Art Imqaddsa	35
Is-Santwarju ta' San Ĝwann Battista (P. Mikiel Catania, O.F.M.)	42
Il-Papiet u l-Art Imqaddsa	48
L-Iben Prodigu: X'kont Nagħmel Jien? (P. N. Ellul-Vincenti, O.F.M.)	50
Sara (Ir-Raħeb)	53
Marija . . . U Int (P. Gwido Schembri, O.F.M.)	56
It-Tragedja ta' Masada (Luretu Cutajar)	60

Direzzjoni: W. R. P. Mikiel Catania, O.F.M., Viċi-Kummissarju tat-Terra Santa
Amministrazzjoni: R. P. Valentin Cardona, O.F.M., Kummissarju.
Kummisserija tat-Terra Santa, Kunvent ta' Gieżu, il-Belt.

EDITORJAL:

GESU' QAM REBBIEH MINN BEJN L-IMWIET

Tfittxux qalb l-umiljazzjoni ta'-qabar il-glorja tal-bniedem. Fittxuha band-oħra, fittxuha fejn tridu: u fil-għerf li bih Alla żejnu, u fis-setgħa u l-qawwa li Alla ried jaġħtih, u fil-kobor li hu jfitteż jikseb qalb il-vanitā u t-tlellix ta' dinja li ma tagħrafx is-sbuħija ta' l-ispirtu; imma le la tfittxux il-glorja tal-bniedem qalb il-fdal ta' ġisem li kien, imma li issa qed jisfaxxa ruħu taħt ftit trab, biex minnu titwettaq dik il-kiefra kundanna mogħtija minn Alla ġewwa l-ġenna ta' l-art: "Trab int u trab terġa' ssir".

Ukoll jekk fuq dan il-qabar jinsab imtellha l-isbaħ fost il-monumenti, jekk fuqu l-ġenju u l-arti marru skolpew l-ikbar kapolavuri, jekk għorrief u letterati waslu jħażżeu l-isbaħ skrizzjoni b'tifhir li jqawwik u jqanqlek, temminx: huwa tlettix li jqarraq, huwa tlettix li jaġħmel aktar reali u glorjuž ir-rebħ tal-mewt fuq l-egoġiżmu kburi tax-xejn tal-bniedem.

Qabar wieħed biss, għax imħabbar li kellu jkun glorjuž — "U jkun glorjuž il-qabar tiegħu" (Iżaj. XI, 10), ikisser u ifarrak dan ir-rebħ tal-mewt. U fejn fil-qabar tintemm il-glorja tal-bniedem, hemm tibda l-glorja ta' Alla. Il-mewt ma għamlitx fi trab il-ġisem ta' Gesù Msallab fuq salib bejn żewġ ħal-lelin, Gesù deher bħala vittma mirbuħa. Ma qatax it-tkasbir, ma ntemmx it-tgħajjir; l-umiljazzjoni kienet mill-aqwa; kolloks kien jaġħtik x'tifhem li l-egħ-dewwa ta' Kristu kienu ħarġu għal kolloks rebbieħa, għax il-mewt kienet xe-jnet dak il-Ġisem li minnu kellha titnissel il-ħajja.

Imma llum liema bidla! Il-qawwa tad-Divinità tidher fil-kobor glorjuž tagħha.

Gesù qam minn bejn l-imwiet. Għalxejn l-egħdewwa ssiġillaw il-qabar tiegħu bis-sigilli imperjali u poġġew għases li kellhom bil-qawwa ta' l-armi jbegħ-du lil dawk li jkollhom il-kuraġġ jersqu biex jisirqu, għax b'rieda u qawwa misterjuża jitqanqal il-blat tal-Kalvarju, biex minn dak il-qabar joħroġ rebbieħ il-Ġisem glorjuž ta' Gesù.

Qam minn bejn l-imwiet. Anġlu liebes l-ilbies abjad niżel mis-sema, neħha l-blata li biha kien magħluq il-qabar, u lin-nisa li marru bil-balzmu u l-fwejjha biex jidilku l-ġisem ta' Gesù mar qal: "Qed tfittxu lil Gesù ta' Nazaret; qam, mħuwiex hawn!"

Gesù qam minn bejn l-imwiet. Għalxejn is-Sinedriju fitteż li jixtri lill-ġħas-siesa biex iġħidu li l-ġisem ta' Gesù gie misruq, għax lil kull min resaq biex jara l-verità ma ġietx mogħtija tweġġiba oħra jekk mhux il-kliem li bih l-anglu fitteż li jqawwi qlub in-nisa u l-appostoli: "Qed tfittxu lil Gesù ta' Nazaret; qam, mħuwiex hawn".

Gesù qam minn bejn l-imwiet, tħabbrilna Ommna l-Knisja Mqaddsa u bil-ġħana ferrieħi tagħha u bid-daqq tal-qniepen, u bit-tiżżejtn ta' Ibiesha. U bir-raġun kollu; għax l-İben t'Alla, bil-qawwa tiegħu fuq il-mewt, imur ipo-

ġilna quddiem għajnejna miraklu u eżempju ħaj biex nistgħu nittamaw. Il-qawmien ta' Ĝesù minn bejn l-imwiet fl-ghajnejn tagħna ta' nsara huwa prova l-aktar qawwija tad-divinità ta' Kristu. "Li kieku Kristu ma qamx minn bejn l-imwiet — iġħidilna l-Appostlu Missierna — ta' xejn kienet tkun il-predikazzjoni tagħna; ta' xejn kienet tkun il-fidi tagħkom (I Cor. XV, 14) — Eżempju ta' tama: aħna wkoll għad inqumu rebbieħa mill-qabar biex ngħixu ħajja ta' glorja. Kristu mhux għalxejn miet, mhux għalxejn rebaħ lill-mewt, mhux għal-xejn deher imżejjen bil-glorja fil-jum tal-qawmien glorjuż tiegħu.

ID-DIREZZJONI.

KUMMISSARJU GDID TAL-QABAR TA' KRISTU F'MALTA

Nieħdu pjacir inħabbru kom li bhala Kummissarju tal-Qabar ta' Kristu għal Malta ġie maħtur il-W.R.P. Valentin Cardona, O.F.M., li s'issa kien Viċi-Kummissarju. Patri Valentin twieled Hal Balzan daqs sebghin sena ilu, u daħla kmieni fl-Ordni Frangiskan meta kien għad għandu hmistax-il sena. Għamel l-istudji tiegħu letterarji fil-kunvent tagħna tar-Rabat; wara telaq lejn l-Italja biex ikompli l-istudji tiegħu filosofici u teologici fil-kunvent ta' Siena fit-Toscana, fejn ġie ordnat sacerdot fis-26 ta' Awissu 1923.

Wara li ġie hawn Malta u ta bidu għax-xogħol tiegħu saċerdot-tali fil-kunventi tagħna, telaq ghall-missjoni ta' l-Art Imqaddsa fejn ġie magħżul bhala Kappillan tal-Maltin fil-Parroċċa ta' Budaq. Għal sitt snin kien Kappillan fil-Knisja ta' San Ġużepp tal-Kajr, fl-Egħiġi, u wara għamel żmien bhala Kappillan f'Meadi. Minn hawn ġie trasferit f'Ibramija, Lixandra. Haila l-missjoni ta' l-Egiūtu fl-1954 biex jiġi Malta u jgħin fix-xogħol tal-Kummisserija ta' l-Art Imqaddsa ta' Malta.

Nahseb li fitit huma fost il-Maltin u l-Għawdexin li ma jafux lil dan il-Patri twajjeb jiġġerra minn ġimġha għal ġimġha fil-Parroċċi tagħna biex jagħmel il-prietka ta' l-Art Imqaddsa, iqassam ir-rivista "Lehen l-Art Imqaddsa", li tagħha huwa amministratur, u jiġbor il-ghotja ckejkna tagħna l-Maltin li trid hija wkoll tilhaq il-ghan tagħha fil-harsien tas-Santwarji tal-Fidwa tagħna u fit-thaddim ta' tant opri karitatevoli u soċċali mmexxija b'tant ġenerozità mill-Missjoni ta' l-Art Imqaddsa.

Minn qiegħi qalbna rridu nifirħu lil Patri Valentin, filwaqt li nixtiequlu għomor twil u saħħa biex jista' jtemm b'gieħi u mħabba l-missjoni ġidha f'idejh fdata b'tant fiducja mis-Superjuri tiegħu.